

Załącznik do Uchwały Nr VI/35/15
Rady Gminy Radłów
z dnia 16.03.2015

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2015 – 2020**

Radłów dnia, 08.01. 2015 r.

SPIS TREŚCI:

- 1. PODSTAWY PRAWNE**
- 2. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY**
- 3. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY**
- 4. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY**
- 5. ROZMIARY PRZEMOCY W GMINIE RADŁÓW**
- 6. CELE PROGRAMU**
- 7. ADRESACI**
- 8. REALIZATORZY**
- 9. PLANOWANE EFEKTY**
- 10. MIEJSCA I CZAS REALIZACJI PROGRAMU**
- 11. MONITOROWANIE PROGRAMU**
- 12. FINANSOWANIE PROGRAMU**

1. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej/
- Uchwała Nr XLII/415/14 Z dnia 8 września Rady Miejskiej w Radłowie w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), **które jest ścigane z urzędu.**

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- §1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osoba nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanej przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

Założenia niniejszego programu są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Radłów na lata 2014-2020.

Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje zobligowane do podejmowania na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących innych dysfunkcji w rodzinie.

Art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipiec 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmią:

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** są realizowane przez organy samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 6 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. **Do zadań własnych gminy należy w szczególności:**
 - 1) Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - 2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - 3) Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie
 - 4) Prowadzenie gminnego punktu wsparcia dla ofiar przemocy

2. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

PRZEMOC W RODZINIE W PERSPEKTYWIE PSYCHOLOGICZNEJ

To zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. O przemocy zatem powiemy wówczas, gdy wystąpią 4 przesłanki:

1. INTENCJONALNOŚĆ DZIAŁANIA - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary, bez względu na jej potrzeby.

2. NIERÓWNOMIERNE SIŁY - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy. Jest to klucz w definicji przemocy, odróżniający agresję od przemocy. Przewaga sił może występować na różnych poziomach fizycznym, psychicznym, ekonomicznym, społecznym, prawnym. Dziecko jest osobą w stosunku do której występuje przewaga sił w każdej w/w kategorii.

3. NARUSZANE SĄ PRAWA I DOBRA OSOBISTE - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd).

4. POWODUJE CIERPIENIE I BÓL - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Mogą być one wymierne, bądź nie, natychmiastowe, bądź odroczone w czasie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

3. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Znaczącym elementem wykorzystywanym w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest procedura Niebieskiej Karty.

Od roku 2004 obowiązuje w pomocy społecznej.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011r. w sprawie Procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" /Dz.U. z2011r. nr 209 poz.1245/ umożliwia także wypełnianie kart przez przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia.

Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie, jak również stworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Do zadań przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za stosowanie procedury "Niebieskiej Karty" należy m.in.:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielenie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia,
- podejmowanie wobec osób dotkniętych przemocą, w zależności od potrzeb, czynności zapewniających ochronę ich zdrowia, życia i mienia, organizowanie dostępu do pomocy medycznej,
- prowadzenie rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, na temat konsekwencji stosowania przemocy jak również informowanie o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii. Zaznaczyć należy, że podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę "Niebieskiej Karty" nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Formularz "Niebieskiej Karty" składa się z 4 części:

"Niebieska Karta - A" formularz ten zostaje wypełniony przez jednego z przedstawicieli podmiotów uprawnionych do wypełnienia formularza, który powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, albo w wyniku zgłoszenia. Wypełnienie formularza odbywa się w obecności osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie bądź bez udziału tej osoby- w przypadku braku możliwości nawiązania z nią bezpośredniego kontaktu

Po wypełnieniu powyższego formularza ewentualnej ofierze przemocy, a w sytuacji, gdy ofiarą przemocy jest dziecko- rodzicowi, opiekunowi albo osobie zgłaszającej podejrzenie przemocy przekazuje się formularz "Niebieska Karta – B". Formularz ten zawiera pouczenia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Następnie, nie później niż w ciągu 7 dni, formularz "Niebieskiej Karty- A" przekazuje się przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub jego grupy roboczej na

posiedzeniu, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy, wypełniają formularz "Niebieska Karta - C". Ustalany jest indywidualny plan pomocy dla ofiary przemocy.

Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie o stosowanie wobec niej przemocy, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowania godności.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa również osobę podejrzewaną o przemoc i w jej obecności członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz "Niebieska Karta- D".

Procedurę zakańcza sytuacja ustania przemocy w rodzinie i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy lub rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań zespołu.

4. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w każdej gminie winien powstać i funkcjonować zespół interdyscyplinarny ds. przeciw przemocy w rodzinie powołany przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Przepisy znowelizowanej w tym zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązują od roku 2010.

Zespół interdyscyplinarny, w myśl powyższej ustawy, powinien być elementem tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego - w obszarze gminy.

Definicja zespołu jest prosta – jest to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków. Członkami zespołu mogą być przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi i jak również przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Taki skład zespołów umożliwia widzenie przedmiotowych spraw z różnej perspektywy (etycznej, społecznej, prawnej, psychologicznej) i rozwiązywanie problemu na wielu płaszczyznach.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w środowisku zagrożonym przemocą,
- podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Zespół Interdyscyplinarny w Radłowie został powołany na podstawie Uchwały Nr XL/263/10 Rady Miejskiej z dnia 29 października 2010. Siedziba zespołu mieści się w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radłowie; obsługę organizacyjno - techniczną zespołu zapewnia również Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Przewodniczący zespołu powołuje grupy robocze, w skład których wchodzi osoby z różnych środowisk zawodowych, które w ścisłej współpracy działają na rzecz poprawy sytuacji w indywidualnych przypadkach. Praca w grupach roboczych odbywa się na podstawie sporządzonego planu pomocy uwzględniającego zasoby, możliwości i ograniczenia.

Działania jakie podejmuje zespół interdyscyplinarny to:

- kierowanie sprawców na leczenie przeciwalkoholowe,
- pomoc prawna w zakresie uzyskania rozvodu, eksmisji, alimentów, złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa,
- systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby w środowisku przez funkcjonariuszy policji i pracowników socjalnych,
- pomoc socjalna,
- wskazanie możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej,
- objęcie dzieci, w których rodzinach występuje przemoc, pomocą pedagogiczną, poradnictwem,
- rozpowszechnianie informacji o działalności zespołu interdyscyplinarnego w środowisku lokalnym

5. ROZMIAR PRZEMOCY W GMINIE RADŁÓW

Dane Komisariatu Policji w Żabnie :

Z danych otrzymanych z komisariatu wynika, że przy znaczącej wzrastającej liczbie przeprowadzonych interwencji domowych, liczba interwencji przeprowadzonych przy użyciu "Niebieskiej Karty" **zmniejsza się./ zwiększa się**

	2012	2013	2014
przeprowadzone interwencje /ogółem/	35	41	47
w tym: dotyczące przemocy w rodzinie / procedura "Niebieskiej Karty"/	12	16	18

Jak wynika z przedstawionych tabel w poszczególnych latach interwencji w zakresie przemocy wzrasta. Można się cieszyć z tego powodu ,że osoby krzywdzone zwracają się o pomoc i nie odbywa się pod zamkniętymi drzwiami. Społeczność lokalna jest świadoma gdzie należy szukać pomocy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Żabnie

Dane Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radłowie :

Lp.	Osoby objęte pomocą w latach 2012-2014	2012 552	2013 554	2014 559
1.	Liczba rodzin objętych pomocą MGOPS – ogółem	437	509	390
	w tym liczba osób w rodzinie	1267	1559	1 212

Liczba rodzin objętych działaniami zespołu/grup roboczych:

W roku 2012	16
W roku 2013	22
W roku 2014	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Radłowie

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2012 - 2014 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2012	2013	2014
Razem	12	16	18
Policja	7	8	12
MGOPS	5	7	6
Oświata	0	1	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Radłowie

Dane statystyczne Punktu Konsultacyjnego

Lp.	Konsultacje udzielone w latach 2012-2014	Liczba osób objętych pomocą ogółem
1	Porady psychologa	47
2	Porady pracownika socjalnego	55

Dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radłowie

Lp.	Osoby objęte działaniem Komisji w latach 2012-2014	2012	2013	2014
1	Liczba osób uzależnionych od alkoholu, stosujących przemoc domową zgłoszonych do podjęcia leczenia odwykowego	3	6	2
2	Liczba osób uzależnionych od alkoholu stosujących przemoc, które podjęły leczenie odwykowe	0	0	2

Założenia do tego rozdziału:

Z analizy przedstawionych powyżej danych statystycznych wynika, że instytucje działające na terenie gminy stykają się w swojej pracy z problemem przemocy.

Zjawisko to występuje w niewielkiej liczbie rodzin z terenu gminy w stosunku do ogółu rodzin objętych działaniami w/w instytucji.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż niejednokrotnie problem przemocy domowej stanowi temat tabu - często jest ukrywany przez ofiary przemocy, które nie chcą przyznać się do problemu i nie oczekują pomocy ze strony innych, w tym służb do tego powołanych.

W związku z powyższym bardzo ważną kwestią, która wymaga wspólnych i zintegrowanych działań instytucji pomocowych jest współpraca w zakresie wszechstronnej pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy, rozpowszechnianie informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy i możliwościach uzyskania przez nich wsparcia i pomocy, jak również informowanie sprawców o konsekwencjach prawnych ich postępowania.

Wyniki badań ankietowanych na temat przemocy przeprowadzonych w szkołach z terenu gminy Radłów.

Ankieta obejmowała 7 pytań dotyczących ogólnej wiedzy o przemocy, jak również zetknięcia się przez młodzież ze zjawiskiem przemocy w najbliższym otoczeniu.

ANKIETA

MGOPS w Radłowie zwraca się do Państwa z prośbą o wypełnienie ankiety dotyczącej zjawiska przemocy na terenie naszej gminy wśród rodziców przeprowadzone Ankieta jest anonimowa.

1. Płeć:
 - Kobieta
 - Mężczyzna
2. Wiek :
 - 20 – 29
 - 30 – 39
 - 40 – 49
 - 50 – więcej
3. Jak jest twoje wykształcenie?
 - Podstawowe
 - Zawodowe
 - Średnie
 - Wyższe
4. Jaka jest sytuacja materialna Twojej rodziny?
 - Zła
 - Przeciętna
 - Dobra
5. Czy według Pani/Pana przemocą jest?
 - Bicie
 - Szarpanie
 - Wyzwiska
 - Krzyk
 - Duszenie
 - Przypalanie
 - Odtrącenie
 - Zaniedbanie
6. Skąd według Ciebie bierze się agresja w stosunku do członków rodziny?
 - Słaba sytuacja materialna
 - Brak pracy rodziców
 - Odmienne zdanie członków rodziny
 - Brak posłuszeństwa dzieci
 - Alkoholizm członków rodziny
 - Nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi
 - Inne, jakie?.....
7. Czy w twoim otoczeniu zauważyłaś/zauważyłeś zjawisko przemocy?
 - Tak
 - Nie
 - Trudno powiedzieć
8. W jaki sposób zazwyczaj reagujesz na przejaw przemocy w rodzinie?
 - Nie reaguje, nie wiem jak, czuje się bezradny
 - Nie reaguje to nic poważnego
 - Pozostawiam sprawę do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sporu
 - Staje w obronie ofiary
 - Informuje policje

- Inne, jakie/.....
9. Od kogo najczęściej uzyskujesz informacje na temat przemocy w rodzinie?
- Z własnych obserwacji
 - Z MGOPS
 - Z telewizji
 - Z radia
 - Z prasy
 - Inne, jakie?.....
10. Co według Ciebie powoduje przypadki agresji rodziców wobec dzieci?
- Rodzice nie potrafią w inny sposób zdyscyplinować dzieci
 - Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów domowych
 - Chęć pokazania „kto tu rządzi”
 - Brak cierpliwości
 - Złe zachowanie dzieci
 - Stres rodziców
 - Wpływ alkoholu itp. używek
11. Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku doznania przemocy?
- Policja
 - Szkoła
 - Służba zdrowia
 - MGOPS
 - Inne, jakie?.....
12. Czy można liczyć na skuteczną pomoc w przypadku bycia ofiarą przemocy?
-
-

Poniżej zostaną przedstawione wyniki badań.

Problem poruszany w ankiecie	Wyniki badań wśród rodziców
Wiek ankietowanych	20-29: 3,12%, 30-39: 51,40%, 40-49: 38%, 50-więcej; 7,48%
Wykształcenie	Podstawowe: 4,67%, zawodowe; 30,53%, średnie; 45,80%, wyższe: 19,00%
Sytuacja materialna	Zła: 4,67%, przeciętna: 48,28%, dobra: 47,05%
Wiedza na temat zjawiska przemocy	Ankietowani posiadają 100% wiedzy
Z czego wynika agresja w stosunku do członków rodziny	Najwięcej : alkoholizm członków rodziny: 75%, słaba sytuacja materialna: 46,72%, brak pracy rodziców: 46%, nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi; 42%, odmienne zdanie członków rodziny; 26,16%, brak posłuszeństwa dzieci; 24,61% Ankietowani wybierali więcej niż 1 odpowiedź
Czy zauważono zjawisko przemocy w otoczeniu	TAK; 24,29%, NIE: 72,58%, TRUDNO POWIEDZIEĆ: 3,13%
Czy reagujesz na przejaw przemocy w rodzinie	Nie reaguje, nie wiem jak; 2,49%, nie reaguje, to nic poważnego; 4,67%, pozostawiam sprawę pomiędzy uczestnikami sporu: 20,87%, staję w obronie ofiary; 43,92%, informuje Policję: 28,05%
Skąd uzyskujesz informacje na temat przemocy w rodzinie	Z własnych obserwacji: 39,25 %, MGOPS: 10,28%, telewizja: 70,72%, radio: 40,80%, prasa:

	40,80% Ankietowani wybierali więcej niż 1 odpowiedź
Co powoduje agresje rodziców wobec dzieci	Rodzice nie potrafią w inny sposób zdyscyplinować dzieci; 36,44%, nie umiejętność rozwiązywania konfliktów domowych; 48,90%, chęć pokazania „kto tu rządzi” : 33,02%, brak cierpliwości; 51,71%, złe zachowanie dzieci; 21,49%, stres rodziców: 32,08%, wpływ alkoholu i itp. używek; 57,94%
Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku doznania przemocy	Policja;77,88%, szkoła; 39,16%, służba zdrowia 17,13%, MGOPS ;53,27 Ankietowani wybierali więcej niż jedną odpowiedź.
Czy można liczyć na skuteczną pomoc	Tak 58,80 %Nie;11,58 % brak odpowiedzi 29,62%

Ankietowanych rodziców wzięło udział 379 osób w tym 345 kobiet oraz 34 mężczyzn. Jak wynika z przeprowadzonych badań, większość ankietowanych to osoby z wykształceniem zawodowym i średnim. Ankietowani posiadają wiedzę na temat zjawiska przemocy w 100%. Przyczyną agresji i przemocy w rodzinie najczęściej odpowiedziało alkoholizm na drugim miejscu brak pracy, czyli należy ukierunkować działania w zakresie profilaktyki rozpoczynając od dzieci i młodzieży.

Najwięcej informacji na temat zjawiska przemocy pozyskują z mediów ale też pojawił się MGOPS w 10,28%, cieszy nas to, że po 3 latach prowadzenia działań w zakresie informacyjno- edukacyjnych jesteśmy zauważalni w środowisku lokalnym. Natomiast gdzie można zwrócić się o pomoc na pierwszym miejscu jest Policja 77,88% a na drugim MGOPS 53,27%. Wyniki te są zadawalające.

Na skuteczną pomoc może liczyć w 58,80% ankietowanych, to nas utwierdziło w przekonaniu, że nasze działania i pomoc realizowane w Zespole Interdyscyplinarnym jest potrzebna i dostrzegają nasi mieszkańcy.

Należy rozpocząć działania edukacyjne szerszym zakresie służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.

Ankieta

Płeć: M K Wiek.....

Miejsce stosowania przemocy i skala zjawiska

1. Przemoc co to jest?

.....

2. Czy zauważyłeś przemoc w swoim otoczeniu?

.....

3. Gdzie najczęściej doznajesz przemocy?

- a/ dom
- b/szkoła
- c/wśród rówieśników
- d/gdzie.....

4. Czy reagujesz gdy ktoś kogoś krzywdzi ?

- a/ tak
- Dlaczego?.....
- b/ nie
- W jaki sposób ?.....

5. Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku doznania przemocy:

- a/ policja
- b/szkoła
- c/ służba zdrowia
- d/ośrodek pomocy
- e/inne.....

6. Czy można liczyć na skuteczną pomoc w przypadku bycia ofiarą przemocy

.....

7. Kiedy Twoim zdaniem zwykle przemoc ma miejsce

- a/ pod wpływem alkoholu
- b/pod wpływem narkotyków

Poniżej zostaną przedstawione wyniki badań.

Problem poruszany w ankiecie	Wyniki badań wśród uczniów
Wiedza na temat definicji przemocy	TAK- 78,% NIE -7 % brak odpowiedzi- 15%
Czy zauważyłeś przemoc w swoim otoczeniu	TAK- 54,% NIE-30,% nie zauważyło – 16%
Gdzie najczęściej doznajesz przemocy	Szkoła- 40,% wśród rówieśników-19,% w innym miejscu- 36,% dom – 5%
Czy reagujesz gdy ktoś kogoś krzywdzi	TAK- 62,% NIE- 38%
Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku doznania przemocy	policja-71%, szkoła- 50% , ośrodek pomocy – 39,% dom – 12%
Czy możesz liczyć na pomoc	TAK- 64,% NIE- 8,% NIE WIEM- 3%, brak odpowiedzi- 25%
Kiedy twoim zdaniem zwykle przemoc ma	alkohol- 77%, narkotyki – 34%

Ankietowanych było: 188 uczniów szkół z terenu gminy w której uczestniczyło 82 chłopców i 106 dziewcząt.

Jak widać z wyników badań ankiet większość ankietowanych wie co to jest przemoc, gdzie mogą szukać pomocy. Wymieniają, że najczęściej doznają przemocy w szkole. Na pomoc mogą liczyć i to zakończono sukcesem. Najczęściej powodem występującej przemocy z jaką się spotykają uczniowie występuje pod wpływem alkoholu i narkotyków. Zatem należy ukierunkować swoje działania na profilaktykę tj. realizację programów profilaktycznych w szkołach placówce wsparcia dziennego oraz zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w szkole

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Radłów. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa, ...osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej dlatego też, liczba Niebieskich Kart wzrasta. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż istotnym kierunkiem działań kierowanych do młodzieży szkolnej jest profilaktyka i informacja na temat zjawiska przemocy oraz możliwości szukania pomocy przez osoby dotknięte problemem przemocy.

6. ZASOBY GMINY

Na terenie Gminy Radłów funkcjonują instytucje i służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy
- Punkt Konsultacyjny ds.uzależnień
- Placówki Oświatowe- Szkoły i Przedszkola,
- Placówka Wsparcia Dziennego,

- Publiczne Samodzielne Ośrodki Zdrowia.

Poza terenem gminy Radłów mają siedziby:

- Ośrodek Interwencji i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie,
- Ośrodek Interwencji i Wsparcia Ofiar Przemocy w Jadownikach Mokrych,
- Sąd Rejonowy w Tarnowie,
- Prokuratura Rejonowa w Tarnowie,
- Kuratorska Służba Sądowa w Tarnowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie
- Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem. w Tarnowie.

7. CELE PROGRAMU:

Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane m.in. przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 3) wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

2. Cele szczegółowe programu

Cel 1.

Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Radłów

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących	a) Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska	- Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji	2015 - 2020 każdego roku

	występowania aktów przemocy w rodzinie	przemocy i ich aktualizacja, b) Przeprowadzanie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy	- GKRPA w Radłowie, - Szkoły z terenu gminy Radłów, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	w roku rozpoczęcia - 2015 i na koniec roku 2020
--	---	--	---	---

Cel 2.
Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy	- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji - GKRPA w Radłowie, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe 2015 2020

		o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.		
--	--	--	--	--

Cel 3

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu powiatu tarnowskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych	- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie,	2 0 1 5 2 0 2 0
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego w Radłowie c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie, - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, - Punkt Konsultacyjno – Informacyjny w Radłowie - Komisariat Policji w Radłowie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,	- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie, - Komisariat Policji w Radłowie - Zespół interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie	

Cel 4

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,</p> <p>d) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie</p> <p>- Komisariat Policji w Żabnie</p> <p>- Placówki oświatowe,</p> <p>- Gminne centrum Kultury i Czytelnictwa ,</p> <p>- GKRPA</p> <p>- Zespół Interdyscyplinarny,</p> <p>- Służba zdrowia</p> <p>- kuratorzy</p> <p>- Placówka Wsparcia Dziennego</p>	<p>2</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>5</p> <p>2</p> <p>0</p> <p>2</p> <p>0</p>

Cel 5

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania	<p>- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie,</p> <p>- Komisariat Policji w Radłowie,</p> <p>- Placówki oświatowe,</p> <p>- GKRPA</p>	<p>2015 -</p> <p>2020</p>

		przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe), b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu	- Zespół Interdyscyplinarny, - kuratorzy -Placówka Wsparcia Dziennego	
--	--	---	---	--

8. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą

9. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie .
- 3) Komisariat Policji w Żabnie,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 5) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny,
- 6) Placówki oświatowe,
- 7) Służba zdrowia,
- 8) Placówka Wsparcia Dziennego

10. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Radłów,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy,

11. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Radłów w latach 2015 - 2020. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

12. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radłowie na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
3. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
4. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
5. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
6. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
7. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
8. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie

13. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Radłów, oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł

Opracował kierownik
MGOPS